

ΓΕΙΑ ΣΑΣ

1η Θεματική Ενότητα

«Πρώτη γνωριμία»

Βιβήλιο δασκάου

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
Αθήνα 2007

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα: Άξονας Προτεραιότητας 1:	Αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση II. Πρωώθηση της ισότητας ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας για όλους και ιδιαίτερα για εκείνους που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό. Βελτίωση των συνθηκών ένταξης στο εκπαιδευτικό σύστη- μα ατόμων ειδικών κατηγοριών.
Μέτρο 1. 1:	Προγράμματα ένταξης παιδιών με πολιτισμικές και γλωσσικές ιδιαιτερότητες στο εκπαιδευτικό σύστημα.
Ενέργεια 1. 1.1.:	Ένταξη παιδιών των ομάδων - στόχων: μουσουλμάνων, τοιγγάνων, παλιννοστούτων, αλλοδαπών, ομογενών στο σχολείο.
Κατηγορία πράξεων 1.2.1α:	Ένταξη παιδιών παλιννοστούτων και αλλοδαπών στο σχολείο για την Α/θμια εκπαίδευση.
Πράξη:	Ευρωπαϊκή Ένωση - ΕΚΤ Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ΥΠΕΠΘ Ειδική Γραμματεία Π.Ο.Δ.Ε. Ειδική Γραμματέας: Ισμήνη Κριάρη Διεύθυνση Γ' ΚΠΣ
Χρηματοδότηση:	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών Επιτροπή Ερευνών Τμήμα Φ.Π.Ψ. Κέντρο Διαπολιτισμικής Αγωγής Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου Ιλίσια 15784 Τηλ.: 210-7277522 E-mail: information@keda.gr
Φορέας παρακολούθησης:	Καθ. Ιωάννης Κ. Καρακώστας
Φορέας υλοποίησης:	
Επιστημονικός υπεύθυνος:	
Επιστημονικός Σχεδιασμός:	Αφροδίτη Βάσσου
Υπεύθυνη δράσης:	Αφροδίτη Βάσσου
Ομάδα συγγραφής:	Αφροδίτη Βάσσου Εύη Γεωργιάδου Αυγή Γλένη Τέρψη Ρηγοπούλου
Φιλολογική και Γλωσσική Επιμέλεια:	Τζένη Πανταζή
Εικονογράφηση:	Σάββας Κοντός Άκης Μελάχρης

2η έκδοση

Το βιβλίο δημιουργήθηκε στο ατελιέ MULTIMEDIA ΑΕ
Εκτύπωση - βιβλιοδεσία: ΒΙΒΛΙΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΑΕΠΕΕ

Εισαγωγή

Η σειρά «Γεια σας» αποτελεί εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε για να βοηθήσει τους νεοεισερχόμενους αλλόφωνους μαθητές των τάξεων Γ' - ΣΤ' του δημοτικού σχολείου να αποκτήσουν τις βασικές γλωσσικές δεξιότητες στην ελληνική γλώσσα, έτσι ώστε να ενταχθούν ομαλά στην ηλικιακή τους τάξη και γενικά στη σχολική κοινότητα.

Στόχοι της σειράς είναι:

- Η ανάπτυξη των βασικών γλωσσικών δεξιοτήτων
- Η κατανόηση της δομής και της λειτουργίας της γλώσσας ως συστήματος (φωνολογία, σύνταξη, σημασιολογία)
- Ο εμπλουτισμός του γνωστικού πεδίου των μαθητών
- Η κατανόηση της αμφίδρομης σχέσης της γλώσσας με το κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο
- Η ενδυνάμωση της αυτοεκτίμησης των μαθητών σε ένα διαπολιτισμικό κλίμα
- Η γνωριμία με τον ελληνικό πολιτισμό και η επαφή με διαφορετικές κουλτούρες στα πλαίσια της πολυπολιτισμικής πραγματικότητας.

Η επιλογή και παρουσίαση του συγκεκριμένου υλικού βασίζεται στην επικοινωνιακή προσέγγιση με ιδιαίτερη έμφαση στην ενεργή συμμετοχή των μαθητών κατά τη διαδικασία εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας.

Ο μαθητής αναγνωρίζεται ως σκεπτόμενη προσωπικότητα με προτιμήσεις, ικανότητες και επιλογές. Ο μαθητής και οι ανάγκες του αποτελούν τους πρωταγωνιστές της διδακτικής πράξης. Μέσα από τη βιωματική χρήση της γλώσσας η διδασκαλία συνδέεται με την καθημερινότητα των παιδιών και, κατά συνέπεια, με το ευρύτερο περιβάλλον όπου αυτά κινούνται. Εκτός από το βιωματικό, η κάθε γνώση συνδέεται με το γνωστικό, πολιτισμικό και συναισθηματικό υπόβαθρο των μαθητών, προσπαθώντας να το εμπλουτίσει με νέα στοιχεία. Έτσι, σέβονται τον πολιτισμικά ιδιαίτερο δικό τους κόσμο, αλλά έρχονται σε επαφή και ζυμώνονται και με το διαφορετικό.

Οι γλωσσικές ανάγκες των μαθητών αυτής της ηλικίας στρέφονται γύρω από το άμεσο περιβάλλον τους και θέτουν ως βασικό άξονα του περιβάλλοντος αυτού τον ίδιο τον εαυτό τους. Οι ανάγκες αυτές οδήγησαν στην επιλογή των θεματικών ενότητων:

- 1^η ενότητα: «Πρώτη γνωριμία»
- 2^η ενότητα: «Το σχολείο μου»
- 3^η ενότητα: «Η οικογένεια μου»
- 4^η ενότητα: «Η καθημερινή μου ζωή»

Οι ενότητες έχουν άμεση σχέση με τα μαθήματα που διδάσκονται στην ηλικιακή τους τάξη, ώστε οι μαθητές να έρχονται σε επαφή με τη διδακτέα ύλη.

Κάθε ενότητα περιλαμβάνει βιβλίο μαθητή, βιβλίο δασκάλου, βιβλίο ελεύθερης ανάγνωσης με τον τίτλο «Διαβάζω», λεξικό με τίτλο «Το μικρό μου λεξικό», καρτέλες, αφίσες και κασέτες ήχου*.

* Οι κασέτες ήχου βρίσκονται στο στάδιο της παραγωγής.

Το βιβλίο του δασκάλου είναι ο πρακτικός οδηγός του εκπαιδευτικού. Μέσα από αυτό ενημερώνεται για τη φιλοσοφία του όλου εγχειρήματος, τους βασικούς στόχους και την πορεία κάθε μαθήματος.

Στόχος του είναι η υποστήριξη του εκπαιδευτικού για την ανάπτυξη ενός επικοινωνιακού μαθησιακού περιβάλλοντος στην τάξη και η τροφοδότησή του με ποικίλες στρατηγικές και δραστηριότητες για την αντιμετώπιση των αναγκών των μαθητών. Οι δραστηριότητες είναι γνωστό ότι παίζουν σημαντικό ρόλο όσον αφορά στην εμπέδωση του διδαγμένου υλικού, κυρίως επειδή μέσω αυτών οι μαθητές αυτενεργούν, συνεργάζονται, ενώ είναι δυνατόν να έρθουν σε επαφή με πρόσωπα και χώρους εκτός σχολικού περιβάλλοντος, εκτελώντας ένα συγκεκριμένο εκπαιδευτικό στόχο. Συχνά, ενδείκνυται να ξεκινάει το μάθημα με την πραγματοποίηση δραστηριοτήτων που δίνουν στα παιδιά ικανοποίηση, κίνητρο για να συνεργαστούν και να οδηγηθούν ευκολότερα στην απόκτηση της γνώσης. Με τον τρόπο αυτό συγκεντρώνεται πλούσιο υλικό που θα συμπληρωθεί με την επεξεργασία του υπόλοιπου υλικού (κείμενα, ασκήσεις, εικόνες). Απαραίτητη κρίνεται η χρήση του βιβλίου του δασκάλου από τον εκπαιδευτικό, χωρίς φυσικά να ακυρώνεται η προσωπική του δουλειά, αφού οι τελικές επιλογές από το σώμα του υλικού και τον τρόπο επεξεργασίας του θα γίνουν από τον ίδιο τον εκπαιδευτικό, σύμφωνα με τις ανάγκες των μαθητών.

Το βιβλίο του μαθητή έχει ως κεντρικούς ήρωες μια παρέα παιδιών που αντιπροσωπεύουν όλες τις ηπειρούς. Μέσα από τις δραστηριότητες των παιδιών αυτής της παρέας, που ανακαλύπτει ένα παλιό αλφαβητάρι, μαθαίνουν οι μαθητές την ελληνική γλώσσα και έρχονται σε επαφή με την ελληνική πραγματικότητα.

Οι διάλογοι, τα κείμενα, οι ποικίλες γλωσσικές δραστηριότητες, τα γλωσσικά παιχνίδια και γυμνάσματα, το λεξιλόγιο καθώς και οι πολιτισμικές αναφορές που πλαισιώνουν κάθε ενότητα σχεδιάστηκαν με βάση τις γλωσσικές και επικοινωνιακές ανάγκες των μαθητών.

Πιο συγκεκριμένα, τα κείμενα στην αρχή είναι απλά και προβλέψιμα. Στην πορεία, και όσο οι μαθητές κατακτούν τη γλώσσα, γίνονται μεγαλύτερα και πιο σύνθετα, καθώς εμπλουτίζονται από το λεξιλόγιο και τις δομές της γλώσσας που έχουν ήδη διδαχθεί. Σταδιακά, εισάγεται η χρήση διάφορων ειδών κειμένου (ημερολογίου, σημειώματος, αλληλογραφίας, συνέντευξης, συνταγής...).

Οι ερωτήσεις που τα συνοδεύουν συμβάλλουν στην εμπειριστατωμένη επεξεργασία δομής των κειμένων και βοηθούν στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης των παιδιών. Βέβαια, είναι ενδεικτικές και ο εκπαιδευτικός μπορεί να προσθέσει ή να αφαιρέσει άλλες που θεωρεί καταλληλότερες για το συγκεκριμένο μαθητικό κοινό του.

Οι ασκήσεις μπορεί να γίνονται προφορικά ή και γραπτά. Στοχεύουν στην καλύτερη αφομοίωση των νέων γνώσεων και οδηγούν στη διεύρυνσή τους.

Η εικονογράφηση (αυθεντικές φωτογραφίες, σκίτσα, σχεδιαγράμματα, πίνακες, χάρτες) αποτελεί τον κορμό των ενοτήτων, καθώς ενισχύει την κατανόηση και την ανταπόκριση των μαθητών κατά τη διδακτική πράξη. Τα κείμενα, οι ασκήσεις και οι δραστηριότητες χρησιμοποιούνται ως σημεία αναφοράς για το εικονογραφημένο μέρος. Η εικονογράφηση μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ανεξάρτητα από τα κείμενα για μεγαλύτερη εξάσκηση στην παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου.

Το παράλληλο υλικό (καρτέλες, αφίσες, κασέτες ήχου) χρησιμοποιείται από τον εκπαιδευτικό κατά βούληση, πριν ή μετά από την επεξεργασία της ενότητας, προκειμένου οι μαθητές να έρθουν σε επαφή με μεγαλύτερη ποικιλία εκπαιδευτικού υλικού και να δημιουργηθεί μέσα στην τάξη ευχάριστο και ψυχαγωγικό κλίμα.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ

Θέμα: Πρώτη γνωριμία με τα πρόσωπα της σχολικής τάξης, με το ελληνικό βιβλίο και τη γραφή

Διδακτικοί στόχοι

Οι μαθητές:

- ✓ Εξοικειώνονται με τη μορφή ενός ελληνικού βιβλίου, κρατούν σωστά ένα βιβλίο ή ένα φυλλάδιο και αλλάζουν σελίδα από δεξιά προς τα αριστερά.
- ✓ Χρησιμοποιούν σωστά το μολύβι και υιοθετούν τη σωστή στάση του σώματος κατά την ανάγνωση και τη γραφή.
- ✓ Μαθαίνουν τη σωστή κατεύθυνση και φορά της ελληνικής γραφής.

Ενδεικτική πορεία του μαθήματος

1. Πρώτη αλληλογνωριμία, πρώτες συστάσεις¹ – συζήτηση με τους μαθητές για τη χώρα τους και την Ελλάδα.
2. Οι μαθητές ξεφυλλίζουν και παρατηρούν διάφορα σχολικά βιβλία, τα οποία τους έχει μοιράσει ο εκπαιδευτικός με στόχο να εξοικειωθούν με αυτά και να μάθουν να τα χρησιμοποιούν σωστά. Στη συνέχεια, ενθαρρύνονται σε κάθε δυνατή συζήτηση.
3. Ο εκπαιδευτικός εξηγεί στους μαθητές τις εκφράσεις «ανοίγω το βιβλίο μου», «κλείνω το βιβλίο μου» και τους δείχνει ποια είναι η αρχή της σελίδας και ποια η κατεύθυνση με την οποία διαβάζουμε και γράφουμε (από τα αριστερά προς τα δεξιά). Οι μαθητές παρατηρούν τον εκπαιδευτικό να δείχνει αρκετές φορές τις κινήσεις «πάνω», «κάτω», «δεξιά», «αριστερά». Ύστερα, ανοίγουν τα βιβλία στην πρώτη σελίδα με τα παραγγέλματα και τις απεικονίσεις τους και τα παρατηρούν, ενώ ταυτόχρονα τα συνδέουν με τις προηγούμενες οδηγίες.
4. Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός γράφει στον πίνακα τις βασικές γραμμές (ευθεία, καμπύλη), με τις οποίες σχηματίζονται τα γράμματα της ελληνικής αλφαβήτας (δείχνοντας την κατεύθυνση και με βελάκια). Παρακινεί τους μαθητές να αντιγράψουν στον αέρα τις γραμμές αυτές.

1. Η πρώτη επικοινωνία στην τάξη μπορεί να γίνει με λεκτικό ή μη λεκτικό τρόπο.

5. Οι μαθητές, με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού, υιοθετούν τη σωστή στάση του σώματος κατά τη διάρκεια της γραφής και συμπληρώνουν ασκήσεις προγραφής.
6. Οι μαθητές συμμετέχουν σε ομαδικά παιχνίδια και δραστηριότητες (ζωγραφική, κολλάζ, ακρόαση μουσικής κ.λπ.), επικοινωνούν και γνωρίζονται μεταξύ τους μέσα σε μια φιλική ατμόσφαιρα που έχει δημιουργήσει ο εκπαιδευτικός.

ΜΑΘΗΜΑ 1ο

Θέμα: Πρώτη γνωριμία

Διδακτικοί στόχοι

Οι μαθητές:

- ✓ Κατανοούν και ανταποκρίνονται σε απλές ερωτήσεις: Πώς σε λένε; / Με λένε... Πώς τον / την λένε; / Τον/Την λένε...¹
- ✓ Διαμορφώνουν απλές ερωτήσεις: Πώς σε λένε; - Πώς τον / την λένε;
- ✓ Προφέρουν τα ονόματά τους και τα ονόματα των συμμαθητών τους.
- ✓ Μαθαίνουν να γράφουν το όνομά τους.
- ✓ Χρησιμοποιούν κοινές στερεότυπες φράσεις - χαιρετισμούς: «γεια σου», «γεια σας».
- ✓ Αρχίζουν και κατανοούν τον τόνο, τον τονισμό και την ένταση της ομιλίας.
- ✓ Συμμετέχουν σε ομαδικές και ανά ζεύγη δραστηριότητες.

Ενδεικτική πορεία του μαθήματος

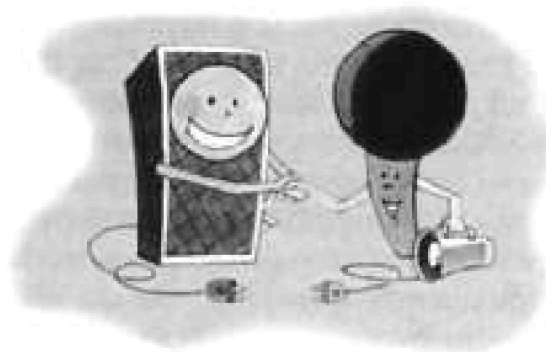
1. Οι μαθητές παρατηρούν στον πίνακα τη λέξη «γνωριμία» και τις φράσεις «Πώς σε λένε;», «Με λένε...», «Γεια σου» και «Γεια σας»², τις οποίες έχει γράψει στον πίνακα ο εκπαιδευτικός. Στη συνέχεια, ανταποκρίνονται στον χαιρετισμό «Γεια σου/γεια σας» με κουνήματα των χεριών³.
2. Ο εκπαιδευτικός συστήνεται στους μαθητές: «Γεια σας. Με λένε κύριο/κυρία..... Είμαι ο/η δασκ..... σας». Ύστερα πηγαίνει σε κάθε μαθητή, συστήνεται και ρωτά το όνομά του: «Γεια σου, με λένε... Πώς σε λένε;».
3. Οι μαθητές χρωματίζουν το όνομά τους στην κονκάρδα που έχει ετοιμάσει ο εκπαιδευτικός για τον καθένα (για οικονομία χρόνου μπορεί να έχει ήδη έτοιμες τις κονκάρδες, για να δοθούν στα παιδιά για χρωμάτισμα). Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός δείχνει την κάθε κονκάρδα στους μαθητές, προφέρει το συγκεκριμένο όνομα και την τοποθετεί στην μπλούζα του αντίστοιχου μαθητή. Προφέρει ξανά το όνομα του μαθητή, δείχνοντάς τον, και παροτρύνει τους άλλους μαθητές να προφέρουν το όνομα του συμμαθητή τους. Το ίδιο γίνεται για όλους τους μαθητές.

1. Το τελικό -ν έχει διατηρηθεί παντού στο θηλυκό άρθρο και στην προσωπική αντωνυμία στην ενότητα αυτή, για να μη προκαλεί σύγχυση στους μαθητές.

2. Μπορεί να ζωγραφίσει πρόσωπα συνοδευτικά.

3. Μπορεί να γίνει ακρόαση κασέτας με το «γεια σου» σε πολλές γλώσσες, με ηχητικό υπόβαθρο το βουητό πολλών ανθρώπων που συναντιούνται ως αφόρμηση, παρότρυνση και ενίσχυση.

4. Ο εκπαιδευτικός γράφει τα ονόματα των μαθητών σε πλάνο, το οποίο έχει τοποθετήσει δίπλα από τον πίνακα. Ονομάζει κάθε μαθητή δείχνοντας με το ένα χέρι το όνομά του στο πλάνο και με το άλλο τον μαθητή. Μπορεί, επίσης, να γράφει τα ονόματα των μαθητών σε καρτελάκια, τα οποία τοποθετεί ανακατεμένα πάνω στα θρανία. Ζητά από τους μαθητές να ψάξουν να βρουν το καρτελάκι με το όνομά τους έχοντας ως οδηγό την κονκάρδα τους.
5. Οι μαθητές παίζουν το ομαδικό παιχνίδι «Πέταξε την μπάλα».
6. Ο εκπαιδευτικός δημιουργεί καρτέλες με τις φράσεις: «Γεια σου», «Γεια σας»⁴, «Πώς σε λένε;», «Με λένε», τις οποίες διαβάζει και μετά τοποθετεί σε ειδικό φανελοπίνακα, όπου σταδιακά θα προστίθεται ό,τι καινούργιο διδάσκεται.
7. Ο εκπαιδευτικός ρωτά δυνατά έναν μαθητή «Πώς σε λένε;». Αφού απαντήσει ο μαθητής, ο εκπαιδευτικός, δείχνοντάς τον, κάνει την εξής ερώτηση στους υπόλοιπους μαθητές: « Πώς τον/την λένε;». Με τη βοήθειά του σχηματίζεται η απάντηση: «Τον/Την λένε..... (τονίζοντας το «τον/την»)). Ο εκπαιδευτικός συνεχίζει τις ερωτήσεις εναλλάξ με αγόρι και κορίτσι, ενώ στον πίνακα ζωγραφίζει ένα αγόρι και ένα κορίτσι και γράφει από κάτω αντίστοιχα: «τον/την» εξηγώντας στους μαθητές τη διαφορά.
8. Εφαρμογή της δραστηριότητας «ψάρεμα».
9. Ο εκπαιδευτικός διαβάζει υποδειγματικά το κείμενο με θέμα: «Πρώτη Γνωριμία».
10. Συμπλήρωση ασκήσεων.
11. Ο εκπαιδευτικός φωτογραφίζει τους μαθητές έναν - έναν και όλη την τάξη μαζί για τη δραστηριότητα «φωτογράφιση» του επόμενου μαθήματος.

---

4. Ζωγραφίζει ή κολλάει ένα/πολλά πρόσωπα αντίστοιχα στις καρτέλες «Γεια σου», «Γεια σας».

ΜΑΘΗΜΑ 2ο

Θέμα: «Από πού είσαι;»

Διδακτικοί στόχοι

Οι μαθητές:

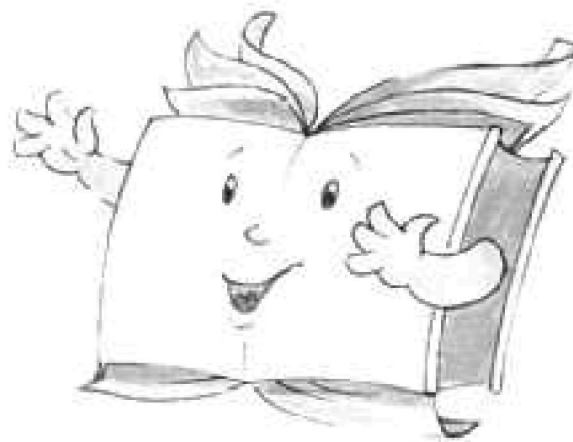
- ✓ Κατανοούν και ανταποκρίνονται στην ερώτηση: «Από πού είσαι;» «Είμαι από...».
- ✓ Σχηματίζουν προφορικά και μόνοι τους την απλή ερώτηση: «Από πού είσαι;».
- ✓ Χρησιμοποιούν στον προφορικό τους λόγο το πρώτο και δεύτερο πρόσωπο ενικού του βοηθητικού ρήματος «είμαι».
- ✓ Ονομάζουν τη χώρα προέλευσής τους και άλλες χώρες που γνωρίζουν.
- ✓ Εντοπίζουν και αναγνωρίζουν χώρες σε γεωπολιτικό χάρτη και προσανατολίζονται στον γεωγραφικό χώρο.
- ✓ Παρέχουν τα πρώτα στοιχεία της προσωπικής τους ταυτότητας.
- ✓ Μαθαίνουν να συνεργάζονται και να λειτουργούν ως ομάδα.

Ενδεικτική πορεία του μαθήματος

1. Οι μαθητές κάνουν επανάληψη του προηγούμενου μαθήματος με αφόρμηση την ακρόαση του κειμένου «Πρώτη Γνωριμία».
2. Ο εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί κούκλες κουκλοθέατρου για το διάλογο «Από πού είσαι;» «Είμαι από τον/την/το...» αρχίζοντας από τον εαυτό του.
3. Οι μαθητές εντοπίζουν στον χάρτη τις χώρες, ενώ ο εκπαιδευτικός γράφει τις ονομασίες των χωρών προέλευσης των μαθητών στον πίνακα. Παρακινεί τους μαθητές να αντιγράψουν από τον πίνακα, όπως μπορούν, το όνομα της χώρας προέλευσής τους σε τριγωνικά χαρτιά, τα οποία ζωγραφίζουν, και κατασκευάζουν σημαίες.
4. Οι μαθητές επαναλαμβάνουν τον διάλογο «Από πού είσαι;» «Είμαι από...»⁵ και ταυτόχρονα σηκώνουν τη σημαία με την ονομασία της χώρας τους, που έχουν ήδη σχεδιάσει στο Βήμα 3.
5. Εφαρμογή της δραστηριότητας «Πέταξε την μπάλα», χρησιμοποιώντας τις ερωτήσεις «Πώς σε λένε;» «Από πού είσαι;» και αντίστροφα.
6. Εφαρμογή της δραστηριότητας «Ο χάρτης του κόσμου».

5. Ο εκπαιδευτικός έχει ήδη τοποθετήσει τις καρτέλες του διαλόγου «Από πού είσαι;» στον φανελοπίνακα της τράπεζας λέξεων.

7. Οι μαθητές, με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού, ζωγραφίζουν τις σημαίες των χωρών τους και τις τοποθετούν δίπλα στο όνομά τους επάνω στον «χάρτη του κόσμου».
8. Ανάγνωση κειμένου από τον εκπαιδευτικό και συμπλήρωση ασκήσεων.
9. Εφαρμογή της δραστηριότητας «Ο χάρτης».

ΜΑΘΗΜΑ 3ο

Θέμα: Τα παραγγέλματα

Διδακτικοί στόχοι

Οι μαθητές:

- ✓ Κατανοούν και ανταποκρίνονται στις απλές προφορικές οδηγίες που χρησιμοποιεί ο εκπαιδευτικός στην τάξη.
- ✓ Επαληθεύουν την κατανόηση των οδηγιών με τη σειρά τους, ρωτώντας τους συμμαθητές τους με την ίδια μητρική γλώσσα.
- ✓ Χρησιμοποιούν μεταξύ τους κοινές στερεότυπες φράσεις παραγγελμάτων.
- ✓ Κατανοούν τον τόνο και την ένταση της φωνής κατά την εκφώνηση των παραγγελμάτων.
- ✓ Αποκωδικοποιούν και χρησιμοποιούν τη γλώσσα του σώματος.

Ενδεικτική πορεία του μαθήματος

1. Εφαρμογή του δεύτερου μέρους της δραστηριότητας «φωτογράφιση».
2. Ο εκπαιδευτικός δίνει στους μαθητές την οδηγία «Ανοίξτε τα βιβλία σας» και τους υποδεικνύει συγκεκριμένη σελίδα. Τους ζητά να παρατηρήσουν τις εικόνες και να τις εξηγήσουν όπως μπορούν. Ύστερα, με παντομίμα και προφορικό λόγο, παρουσιάζει στους μαθητές τα παραγγέλματα: «Σήκω πάνω» - «σηκωθείτε», κάθισε κάτω» - «καθίστε», «έλα» - «ελάτε», «πήγαινε» - «πηγαίνατε», «ησυχία» κ.λπ.
3. Εφαρμογή της δραστηριότητας «οδηγίες στην τάξη».
4. Οι μαθητές επιστρέφουν στα βιβλία τους για να διαβάσουν σχετικό κείμενο με θέμα «Τα παραγγέλματα».
5. Ακουστική άσκηση: Ακρόαση παραγγελμάτων (ησυχία, πήγαινε, έλα, κάθισε, σήκω) και συμπλήρωση ασκήσεων.
6. Συμπλήρωση ασκήσεων.
7. Ομαδικό παιχνίδι «ο οδηγός»⁶ ή, εναλλακτικά, ανά ζεύγη δραστηριότητα: «ταύτιση εικόνας και προφορικής οδηγίας».

6. Από το βιβλίο «Παιδικά παιχνίδια απ' όλο τον κόσμο», εκδόσεις, Τζαμπίρης - Πυραμίδα.

ΜΑΘΗΜΑ 4ο**Θέμα: Η αλφαβήτα****Διδακτικοί στόχοι**

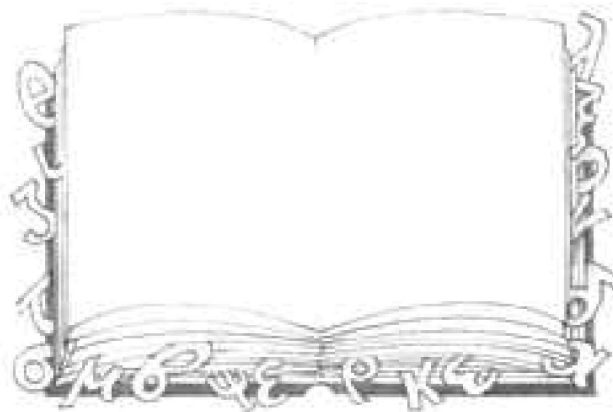
Οι μαθητές:

- ✓ Ακούνε απλά ποιήματα/τραγούδια με θέμα την αλφαβήτα.
- ✓ Αναγνωρίζουν μέσω της οπτικής επαφής και της ηχητικής απόδοσης τα γράμματα της ελληνικής αλφαβήτας.
- ✓ Αναγνωρίζουν, προφέρουν και διαβάζουν τα γράμματα της ελληνικής αλφαβήτας: Αα, Εε, Μμ, Λλ, Νν.
- ✓ Αναγνωρίζουν και εντοπίζουν τα γράμματα Αα, Εε, Μμ, Λλ, Νν μέσα σε λέξεις ή σε απλά κείμενα.
- ✓ Δημιουργούν προφορικά και γραπτά συλλαβές και τις εντοπίζουν μέσα σε λέξεις.
- ✓ Διαβάζουν και γράφουν μονοσύλλαβες και δισύλλαβες λέξεις.
- ✓ Αντιλαμβάνονται τους κανόνες που διέπουν άτυπα τις ομαδικές και τις ανά ζεύγη δραστηριότητες.

Ενδεικτική πορεία του μαθήματος

1. Οι μαθητές καλούνται να αναπαραστήσουν, με λόγο ή παντομίμα, τις εικόνες των παραγγελμάτων, τις οποίες ο εκπαιδευτικός έχει τοποθετήσει στον πίνακα. Ο εκπαιδευτικός χωρίζει τους μαθητές σε δύο ομάδες και τους μοιράζει καρτέλες με τις εικόνες των παραγγελμάτων. Ζητά από τις ομάδες να τις παρατηρήσουν προσεκτικά και να τις περιγράψουν με λόγο ή παντομίμα η μία ομάδα στην άλλη, έτσι ώστε να μπορούν να μαντέψουν τα παραγγέλματα.
2. Οι μαθητές λένε τα ονόματά τους και τη χώρα προέλευσής τους και ο εκπαιδευτικός τα γράφει στον πίνακα. Υπογραμμίζει τα αρχικά γράμματα και τα προφέρει, π.χ. «Πώς σε λένε», «Με λένε Εριόλ». Υπογραμμίζει ή γράφει το έψιλον και φωνάζει μόνο το [ε].
3. Ο εκπαιδευτικός, με τη βοήθεια χάρτη ή καρτελών, παρουσιάζει στους μαθητές το σύνολο των γραμμάτων της ελληνικής αλφαβήτας. Ζητά από τους μαθητές να αναγνωρίσουν γράμματα που υπάρχουν και στη δική τους γλώσσα και που πιθανόν έχουν την ίδια φωνή.
4. Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους μαθητές μεμονωμένα τα γράμματα που θέλει να διδάξει (πεζά και κεφαλαία) σε καρτέλες και ζητά επανάληψη του ήχου τους. Στη συνέχεια, παρουσιάζει (σε πεζά και κεφαλαία) τα γράμματα που διδάσκει σε καρτέλες με κάθε γράμμα και την πρότυπη λέξη εικονοποιημένη και ζητά επανάληψη του ήχου του γράμματος και την ονομασία της πρότυπης λέξης.

5. Κατόπιν, μοιράζει στους μαθητές καρτελάκια με τα γράμματα της ομάδας (πεζά και κεφαλαία) και ζητά να σχηματίσουν ζευγάρια (η δραστηριότητα εφαρμόζεται δυο φορές). Απαραίτητη προϋπόθεση είναι να υπάρχουν γραμμένα στον πίνακα τα ζεύγη των γραμμάτων ή αναρτημένες καρτέλες στην τράπεζα λεξιλογίου.
6. Ο εκπαιδευτικός μοιράζει στους μαθητές καρτελάκια με τα γράμματα. Προφέρει τα γράμματα και οι μαθητές που έχουν τα αντίστοιχα καρτελάκια πρέπει να τα σηκώσουν ψηλά. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να δώσει τη θέση του σε έναν μαθητή, για να συνεχιστεί η δραστηριότητα.
Εναλλακτική δραστηριότητα: «εκφώνηση γραμμάτων».
7. Ο εκπαιδευτικός συνδυάζει τις φωνές των γραμμάτων, δημιουργεί συλλαβές, τις γράφει, τις διαβάζει και τις παρουσιάζει σε καρτέλες που έχει από πριν ετοιμάσει. $\mu + \alpha = \mu\alpha$, $\mu + \epsilon = \mu\epsilon$, $\nu + \alpha = \nu\alpha$ κ.λπ.
8. Ο εκπαιδευτικός συνδυάζει συλλαβές και δημιουργεί απλές λέξεις. Τις παρουσιάζει στους μαθητές σε καρτέλες (κάθε συλλαβή με άλλο χρώμα) και τους βοηθά να τις διαβάσουν: ένα, μαμά, Νανά, έλα, Λένα, λένε κ.λπ.
9. Στη συνέχεια, ζητά από τους μαθητές να ανοίξουν τα βιβλία τους στη σελίδα του μαθήματος και να προσπαθήσουν να διαβάσουν το κείμενο σιωπηλά. Αντιγράφει το κείμενο στον πίνακα, υπογραμμίζει τις συλλαβές και διαβάζει, ενώ οι μαθητές επαναλαμβάνουν όλοι μαζί.
10. Συμπλήρωση γραπτών ασκήσεων.

ΜΑΘΗΜΑ 5ο**Θέμα: Η αλφαβήτα****Διδακτικοί στόχοι**

Οι μαθητές:

- ✓ Ακούνε απλά ποιήματα/τραγούδια με θέμα την αλφαβήτα.
- ✓ Αναγνωρίζουν, προφέρουν και διαβάζουν τα γράμματα της ελληνικής αλφαβήτας: Οο, Ηη, Κκ, Ττ.
- ✓ Αναγνωρίζουν και εντοπίζουν τα γράμματα Οο, Ηη, Κκ, Ττ μέσα σε λέξεις ή σε απλά κείμενα.
- ✓ Δημιουργούν προφορικά και γραπτά συλλαβές και τις εντοπίζουν μέσα σε λέξεις.
- ✓ Διαβάζουν και γράφουν απλές μονοσύλλαβες και δισύλλαβες λέξεις.
- ✓ Συνειδητοποιούν ότι ο λόγος είναι φτιαγμένος από γράμματα και ότι ο προφορικός λόγος μπορεί να γραφτεί και να διαβαστεί.
- ✓ Εξοικειώνονται με την εκτέλεση ομαδικών και ανά ζεύγη δραστηριοτήτων.

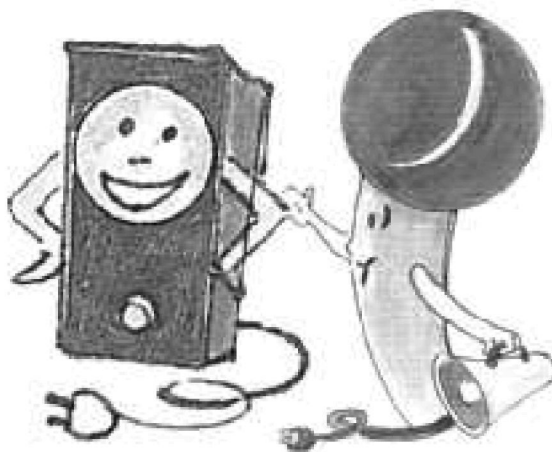
Ενδεικτική πορεία του μαθήματος

1. Ο εκπαιδευτικός χωρίζει τους μαθητές σε ζευγάρια. Τους μοιράζει τα γράμματα⁷ που διδάχτηκαν στο προηγούμενο μάθημα και τους ζητά να δημιουργήσουν συλλαβές και λέξεις.
2. Ακρόαση ποιήματος ή τραγουδιού με θέμα την αλφαβήτα. Με αφορμή το ποίημα ή το τραγούδι, ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους μαθητές καρτέλες με τα γράμματα της ομάδας (Οο, Ηη, Κκ, Ττ) που διδάσκει και ζητά επανάληψη του ήχου τους.
3. Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει τα γράμματα που διδάσκει σε καρτέλες με το γράμμα και την πρότυπη λέξη εικονοποιημένη και ζητά επανάληψη του ήχου του γράμματος και την ονομασία της πρότυπης λέξης.
4. Ο εκπαιδευτικός δείχνει στους μαθητές ένα-ένα τα γράμματα και ρωτά: «Ποιο γράμμα είναι;». Οι μαθητές απαντούν δίνοντας μόνο τη φωνή και όχι το όνομα του γράμματος.
5. Ο εκπαιδευτικός μοιράζει στους μαθητές καρτελάκια με τα γράμματα, πεζά και κεφαλαία, και τους ζητά να σχηματίσουν ζευγάρια (η δραστηριότητα εφαρμόζεται δύο φορές). Απαραίτητη προϋπόθεση είναι να υπάρχουν γραμμένα στον πίνακα τα ζεύγη

---

7. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να κατασκευάσει τα γράμματα από χαρτόνι ή πλαστικό ή να προμηθευτεί έτοιμα.

- των γραμμάτων ή αναρτημένες καρτέλες στην τράπεζα λεξιλογίου.
6. Ο εκπαιδευτικός μοιράζει στους μαθητές καρτελάκια με τα γράμματα. Προφέρει τα γράμματα και οι μαθητές σηκώνουν ψηλά τα αντίστοιχα καρτελάκια.
Ο εκπαιδευτικός μπορεί να δώσει τη θέση του σε έναν μαθητή, για να συνεχιστεί η δραστηριότητα.
  7. Ο εκπαιδευτικός σχηματίζει γράμματα στον αέρα, ενώ οι μαθητές προσπαθούν να μαντέψουν ποια γράμματα είναι. Ύστερα παίρνουν διαδοχικά τη θέση του εκπαιδευτικού και η δραστηριότητα συνεχίζεται.
  8. Ο εκπαιδευτικός συνδυάζει τις φωνές όλων των γραμμάτων που έχουν διδαχθεί οι μαθητές, δημιουργεί συλλαβές, τις γράφει, τις διαβάζει και τις παρουσιάζει σε καρτέλες που έχει από πριν ετοιμάσει: τ + ο = το, τ + η = τη, κ + ο = κο, κ + η = κη.
  9. Ο εκπαιδευτικός συνδυάζει τις συλλαβές και δημιουργεί απλές δισύλλαβες (κότα, μήλο, νότα κ.λπ.), τρισύλλαβες (κανάτα, κολόνα, καμήλα κ.λπ.) και τετρασύλλαβες (ομελέτα κ.λπ.) λέξεις (κάθε συλλαβή με άλλο χρώμα). Τις παρουσιάζει σε καρτέλες στους μαθητές και τους βοηθά να τις διαβάσουν.
  10. Ανάγνωση κειμένου και συμπλήρωση γραπτών ασκήσεων.

ΜΑΘΗΜΑ 6ο**Θέμα: Η αλφαβήτα****(επαναληπτικό)****Διδακτικοί στόχοι**

Οι μαθητές:

- ✓ Αναγνωρίζουν, προφέρουν και διαβάζουν τα γράμματα της ελληνικής αλφαβήτας: Αα, Εε, Μμ, Λλ, Νν, Οο, Ηη, Κκ, Ττ.
- ✓ Εντοπίζουν τα γράμματα Αα, Εε, Μμ, Λλ, Νν, Οο, Ηη, Κκ, Ττ μέσα σε λέξεις ή σε απλά κείμενα.
- ✓ Αναγνωρίζουν μέσα σε απλά κείμενα γνωστές λέξεις και κατανοούν τη σημασία τους.
- ✓ Διαβάζουν και γράφουν σωστά τα γράμματα της αλφαβήτας που έχουν διδαχτεί και μερικές βασικές λέξεις.
- ✓ Συμμετέχουν σε ομαδικές και ανά ζεύγη δραστηριότητες.

Ενδεικτική πορεία του μαθήματος

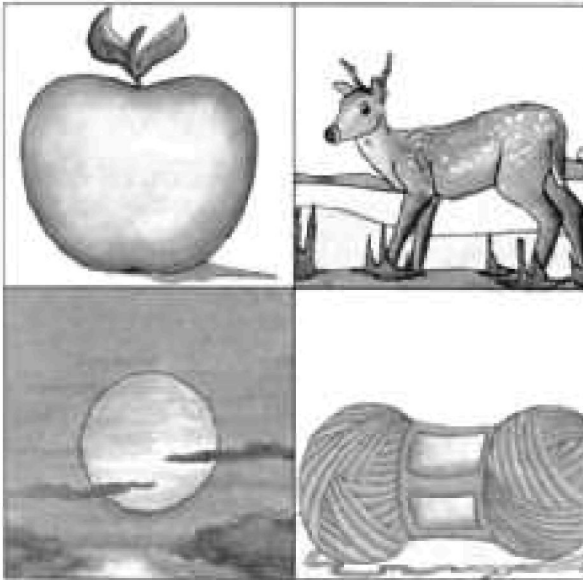
1. Οι μαθητές κάνουν επανάληψη με ακουστικές ασκήσεις.
Ο εκπαιδευτικός:
  - α) εκφωνεί τις πρότυπες λέξεις που έχουν διδαχτεί και ζητά από τους μαθητές να γράψουν το αρχικό γράμμα της καθεμιάς.
  - β) δημιουργεί τέσσερις κάρτες «Μπίνγκο» με τέσσερις οπτικοποιημένες γνωστές λέξεις η καθεμιά. Ζητά από τους μαθητές να διαλέξουν μία κάρτα και να την παρατηρήσουν. Ύστερα, εκφωνεί ένα μικρό σύνολο λέξεων από τις κάρτες, έως ότου ένας μαθητής συμπληρώσει με όλα τα τετράγωνα. (Βλέπε το υπόδειγμα της προτεινόμενης δραστηριότητας που ακολουθεί στη σελίδα 17.)
2. Οι μαθητές εντοπίζουν τα γράμματα που έχουν διδαχτεί σε εικονογραφημένο πίνακα της τάξης.
3. Ο εκπαιδευτικός χωρίζει τους μαθητές σε ομάδες, τους μοιράζει γράμματα και τους ζητά να σχηματίσουν όλες τις συλλαβές που προκύπτουν από τον συνδυασμό όλων των γραμμάτων που έχουν διδαχτεί (1η και 2η ομάδα).
4. Εφαρμογή της δραστηριότητας «συλλαβομαντέματα» Οι μαθητές κάθονται σχηματίζοντας κύκλο. Ένας μαθητής σχηματίζει αργά στην πλάτη ενός άλλου μαθητή μία συλλαβή (π.χ. λα, το, νη κ.λπ.). Ο μαθητής θα πρέπει να αναγνωρίσει, να γράψει σε χαρτί και να διαβάσει τη συλλαβή που σχημάτισε ο συμμαθητής του στην πλάτη του. Η δραστηριότητα συνεχίζεται διαδοχικά, μέχρι να ολοκληρωθεί ο κύκλος των μαθητών.
5. Ανάγνωση κειμένου και συμπλήρωση ασκήσεων.

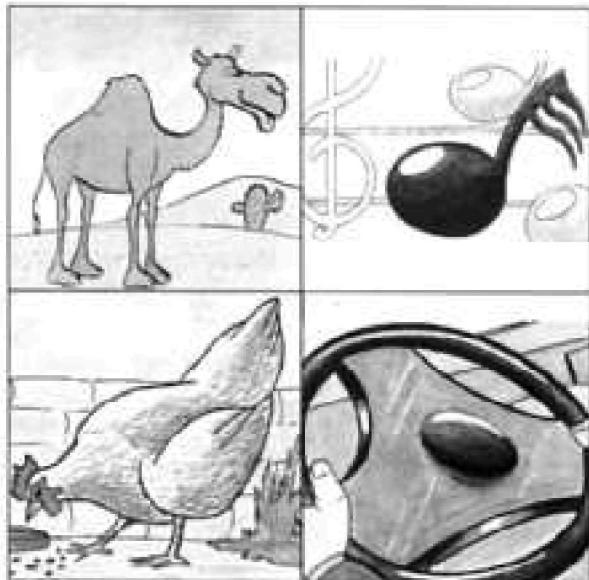
Υπόδειγμα της προτεινόμενης δραστηριότητας «Μπίνγκο»

Διαλέγω μία κάρτα Μπίνγκο (Α, Β, Γ, Δ) και την κυκλώνω. Παρατηρώ την κάρτα μου, ακούω προσεκτικά τις λέξεις από τον εκπαιδευτικό και βάζω **X**, όταν ακούω κάποια λέξη που αντιστοιχεί σε εικόνα της κάρτας μου.

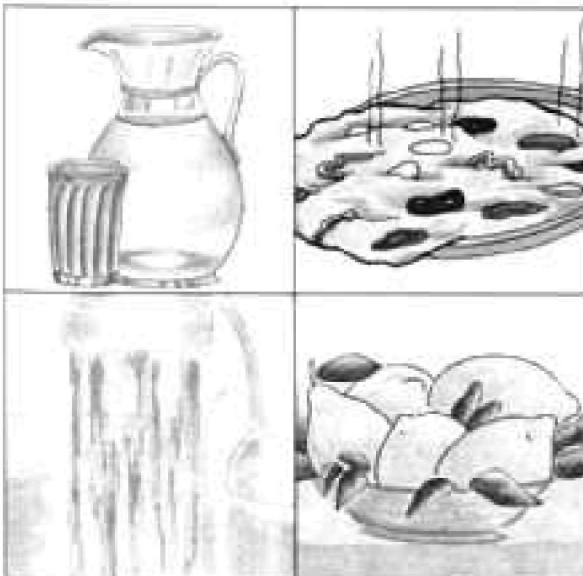
Α

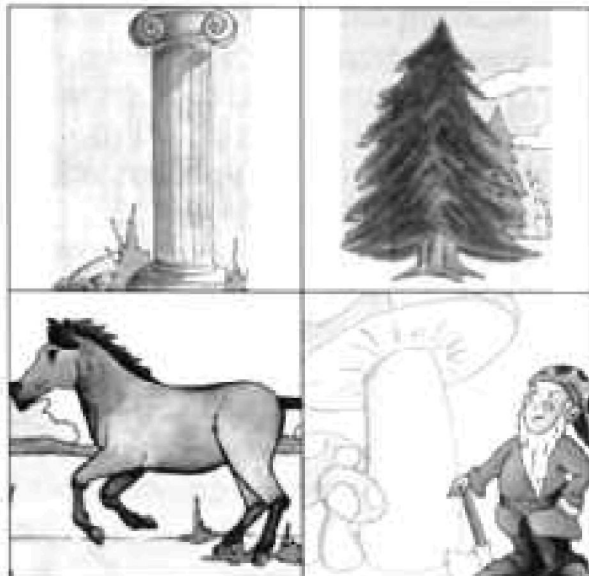
Β

Γ

Δ

ΜΑΘΗΜΑ 7ο**Θέμα: Η αλφαβήτα****Διδακτικοί στόχοι**

Οι μαθητές:

- ✓ Ακούνε απλά ποιήματα/τραγούδια με θέμα την αλφαβήτα.
- ✓ Αναγνωρίζουν, προφέρουν και διαβάζουν τα γράμματα της ελληνικής αλφαβήτας: Ωω, Ιι, Σς ς, Ππ και το συμφωνικό σύμπλεγμα Στ, στ.
- ✓ Αναγνωρίζουν και εντοπίζουν τα γράμματα Ωω, Ιι, Σς ς, Ππ, Στ, στ μέσα σε λέξεις ή σε απλά κείμενα.
- ✓ Δημιουργούν προφορικά και γραπτά συλλαβές και τις εντοπίζουν μέσα σε λέξεις.
- ✓ Διαβάζουν και γράφουν απλές δισύλλαβες και τρισύλλαβες λέξεις.
- ✓ Υιοθετούν και χρησιμοποιούν σωστά τα κενά μεταξύ των γραμμάτων σε μία λέξη.
- ✓ Διαβάζουν, γράφουν και χρησιμοποιούν την οδηγία «σήκω».
- ✓ Κατανοούν και χρησιμοποιούν το οριστικό άρθρο (ο, η, το) στην ονομαστική του ενικού.
- ✓ Χρησιμοποιούν στον προφορικό τους λόγο το τρίτο πρόσωπο ενικού του βοηθητικού ρήματος «είμαι».

Ενδεικτική πορεία του μαθήματος

1. Ακρόαση ενός ποιήματος ή τραγουδιού με θέμα την αλφαβήτα, όπου ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει τα νέα γράμματα σε καρτέλες.
2. Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει τα γράμματα (Ωω, Ιι, Σς ς, Ππ)⁸ που διδάσκει σε καρτέλες με το γράμμα και την πρότυπη λέξη εικονοποιημένη και ζητά επανάληψη του ήχου του γράμματος και της πρότυπης λέξης. Επιπλέον, διδάσκει το σύμπλεγμα Στ, στ.
3. Ο εκπαιδευτικός μοιράζει στους μαθητές καρτελάκια με τα γράμματα, πεζά και κεφαλαία, και τους ζητά να σχηματίσουν ζευγάρια (η δραστηριότητα εφαρμόζεται δύο φορές). Απαραίτητη προϋπόθεση είναι να υπάρχουν στον πίνακα γραμμένα τα ζεύγη των γραμμάτων ή αναρτημένες καρτέλες στην τράπεζα λεξιλογίου.
4. Ο εκπαιδευτικός δείχνει στα παιδιά ένα-ένα τα γράμματα και ρωτά «Ποιο γράμμα είναι;». Τα παιδιά απαντούν δίνοντας μόνο τον ήχο του γράμματος.
5. Εφαρμογή της ομαδικής δραστηριότητας «εκφώνηση γραμμάτων».

---

8. Ο εκπαιδευτικός διδάσκει και τις δύο μορφές γραφής του κεφαλαίου Ωμέγα.

6. Ο εκπαιδευτικός συνδυάζει τις φωνές των γραμμάτων, δημιουργεί συλλαβές, τις γράφει, τις διαβάζει και τις παρουσιάζει σε καρτέλες που έχει από πριν ετοιμάσει: π + ω = πω, π + ι = πι κ.λπ.
7. Οι μαθητές, ανά ζεύγη ή σε ομάδες, προσπαθούν να διαβάσουν τις λέξεις από τις καρτέλες που τους έχει μοιράσει ο εκπαιδευτικός. Ξεκινούν με δισύλλαβες λέξεις (σάκα, παπί, πίτα, Πόπη, μάτι, κότα, τόπι, μέλι, παπάς, Μάνος, στόμα, Στάθης κ.λπ.), συνεχίζουν με τρισύλλαβες (καπέλο, πατάτα, λεμόνι, σαλάτα, παγωτό, ιππότης, πατίνι, ανανάς, έλατο, μέλισσα, σέλινο, κασέτα, καπέλο, σακάκι, πίνακας, σαλάμι, αστέρι, αστακός, κάστανο κ.λπ.) και τετρασύλλαβες (κασετίνα, σοκολάτα, περιστέρι κ.λπ.).
8. Οι μαθητές ενθαρρύνονται να διαβάσουν σιωπηρά το κείμενο του αντίστοιχου μαθήματος. Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός διαβάζει το κείμενο και κάνει απλές ερωτήσεις κατανόησης.
9. Ο εκπαιδευτικός, με αφορμή το κείμενο, εισάγει τις έννοιες του αρσενικού, θηλυκού και ουδέτερου σε συνδυασμό με τα άρθρα τους: ο, η, το. Τοποθετεί σε πίνακα διπλής εισόδου οριζόντια τις τρεις έννοιες και κάθετα τις λέξεις που οι μαθητές έχουν ήδη μάθει. Παρακινεί τους μαθητές να βρουν το σωστό γένος, ενώ ένας μαθητής το σημειώνει στον πίνακα διπλής εισόδου.
10. Συμπλήρωση γραπτών ασκήσεων.

⇒ Ο Εκπαιδευτικός έχει επιπλέον τη δυνατότητα να διδάξει τους κανόνες τονισμού που αφορούν τα κεφαλαία γράμματα.

ΜΑΘΗΜΑ 8ο**Θέμα: Η αλφαβήτα****Διδακτικοί στόχοι**

Οι μαθητές:

- ✓ Ακούνε απλά ποιήματα/τραγούδια με θέμα την αλφαβήτα.
- ✓ Αναγνωρίζουν, προφέρουν και διαβάζουν τα γράμματα της ελληνικής αλφαβήτας: Υυ, Γγ, Θθ, Ρρ.
- ✓ Αναγνωρίζουν και εντοπίζουν τα γράμματα Υυ, Γγ, Θθ, Ρρ μέσα σε λέξεις ή σε απλά κείμενα.
- ✓ Δημιουργούν προφορικά και γραπτά συλλαβές και τις εντοπίζουν μέσα σε λέξεις.
- ✓ Διαβάζουν και γράφουν απλές δισύλλαβες και τρισύλλαβες λέξεις.
- ✓ Υιοθετούν και χρησιμοποιούν σωστά κενά μεταξύ των γραμμάτων σε μια λέξη.
- ✓ Κατανοούν την έννοια της οδηγίας «Πάρε» και ανταποκρίνονται σε αυτή.
- ✓ Μαθαίνουν να δημιουργούν ελλειπτικές και απλές προτάσεις (με ή χωρίς το οριστικό άρθρο).
- ✓ Κατανοούν την έννοια και τη χρήση του χαιρετισμού «Καλημέρα».
- ✓ Μαθαίνουν και χρησιμοποιούν στον προφορικό τους λόγο το πρώτο και δεύτερο πρόσωπο της προσωπικής αντωνυμίας (εγώ - εσύ).

Ενδεικτική πορεία του μαθήματος

1. Οι μαθητές κάνουν επανάληψη του προηγούμενου μαθήματος με τη δραστηριότητα «Μπίνγκο». Διαλέγουν μία κάρτα Μπίνγκο, ακούνε διάφορες λέξεις και σημειώνουν στην καρτέλα τους τις λέξεις, αν υπάρχουν. Ο μαθητής που θα ακούσει όλες τις λέξεις που υπάρχουν στην καρτέλα του είναι ο νικητής.
2. Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει τα νέα γράμματα σε καρτέλες και ζητά επανάληψη του ήχου τους.
3. Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει τη νέα ομάδα γραμμάτων σε καρτέλες με το γράμμα και την πρότυπη λέξη εικονοποιημένη και ζητά επανάληψη του ήχου του γράμματος και της πρότυπης λέξης.
4. Ο εκπαιδευτικός μοιράζει στους μαθητές καρτελάκια με τα γράμματα, πεζά και κεφαλαία, και τους ζητά να σχηματίσουν ζευγάρια (η δραστηριότητα εφαρμόζεται δύο φορές). Απαραίτητη προϋπόθεση να υπάρχουν γραμμένα στον πίνακα τα ζεύγη των γραμμάτων ή αναρτημένες καρτέλες στην τράπεζα λεξιλογίου.
5. Ο εκπαιδευτικός δείχνει στους μαθητές ένα-ένα τα γράμματα και ρωτά «Ποιο γράμμα είναι;». Οι μαθητές απαντούν δίνοντας μόνο τον ήχο του γράμματος.
6. Εφαρμογή της ομαδικής δραστηριότητας «εκφώνηση γραμμάτων».

7. Ο εκπαιδευτικός συνδυάζει τις φωνές των γραμμάτων, δημιουργεί συλλαβές, τις γράφει, τις διαβάζει και τις παρουσιάζει σε καρτέλες που έχει από πριν ετοιμάσει: ρ + υ = ρυ, θ + υ = θυ.
8. Οι μαθητές, ανά ζεύγη ή σε ομάδες, ενθαρρύνονται να διαβάσουν τις λέξεις στις καρτέλες που έχει μοιράσει ο εκπαιδευτικός. Ξεκινούν με δυσύλλαβες λέξεις (εγώ, εσύ, γάτα, γάλα, γόμα, ώρα, νερό, κερί, κότα, λύκος, πένα, Ρένα κ.λπ.), συνεχίζουν με τρισύλλαβες (καλάθι, καρότο, άλογο, ρολόι, ημέρα, τηγανιά, ποτήρι, κιθάρα, πιθάρι, μητέρα, γόνατο κ.λπ.) και πολυσύλλαβες (ημερολόγιο, τηλεόραση, αγελάδα, καραμέλα κ.λπ.)
9. Άσκηση ακουστικής κατανόησης⁹ (σωστή επιλογή αντικειμένων με παραγγέλματα):
- Πάρε το λεμόνι.
  - Πάρε το καπέλο.
  - Πάρε το γάλα.
  - Πάρε το πεπόνι.
  - Πάρε το σακάκι.
  - Πάρε το μήλο.
10. Ανάγνωση κειμένου και συμπλήρωση ασκήσεων.

-
9. Ο εκπαιδευτικός δίνει παραγγέλματα, χρησιμοποιώντας γνωστά αντικείμενα που ήδη έχει προμηθευτεί και συγκεντρώνει στην τάξη.

ΜΑΘΗΜΑ 9ο

Θέμα: Η αλφαβήτα

(επαναληπτικό)

Διδακτικοί στόχοι

Οι μαθητές:

- ✓ Αναγνωρίζουν και γράφουν το συμφωνικό σύμπλεγμα «στ» και τις συλλαβές που σχηματίζονται με αυτό.
- ✓ Εντοπίζουν με ευχέρεια τα γράμματα Ωω, Ιι, Σσ, Ππ, Υυ, Γγ, Θθ, Ρρ μέσα σε λέξεις ή σε απλά κείμενα.
- ✓ Αναγνωρίζουν μέσα σε απλά κείμενα γνωστές λέξεις και κατανοούν τη σημασία τους.
- ✓ Διαβάζουν και κατανοούν απλές προτάσεις.
- ✓ Χρησιμοποιούν προφορικά και γραπτά τις οδηγίες «έλα», «σήκω», «πάρε» και ανταποκρίνονται σε αυτές.
- ✓ Δημιουργούν απλές ελλειπτικές προτάσεις (με ή χωρίς το οριστικό άρθρο).
- ✓ Χρησιμοποιούν το οριστικό άρθρο (ο, η, το) στις λέξεις που γνωρίζουν.

Ενδεικτική πορεία του μαθήματος

1. Οι μαθητές χωρίζονται σε δύο ομάδες για τη δραστηριότητα «γραφοδρομία»¹⁰. Ο εκπαιδευτικός διαιρεί τον πίνακα σε δύο μέρη. Στη συνέχεια, δίνει την κιμωλία - σκυτάλη στους πρώτους μαθητές των δύο ομάδων, οι οποίοι γράφουν λέξεις που αρχίζουν ή περιέχουν τα γράμματα: ω, ι, σ, π, υ, γ, θ, ρ και το συμφωνικό σύμπλεγμα στ.
2. Ο εκπαιδευτικός μοιράζει στους μαθητές καρτέλες με λέξεις και καρτελάκια με τα άρθρα ο, η, το, και τους ζητά να τα συνδυάσουν σωστά.
3. Ασκήσεις ακουστικής κατανόησης.
  - A. Οι μαθητές ακούν τις παρακάτω προτάσεις και βάζουν κάτω από τη σωστή λέξη.
    - α. Έλενα, πάρε ένα μήλο.
    - β. Μάνο, να ο παπαγάλος.
    - γ. Έλα, Κατερίνα, πάρε μία караμέλα.
    - δ. Σάκη, έλα, να το παγωτό.
    - ε. Μελίνα, να η κιθάρα.

10. Η δραστηριότητα «γραφοδρομία» μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως άσκηση για τη σωστή γραφή των λέξεων, τον εμπλουτισμό του λεξιλογίου και για την ετοιμότητα των μαθητών.

Β. Ο εκπαιδευτικός εκφωνεί τις παρακάτω λέξεις, ενώ οι μαθητές παρατηρούν τις εικόνες και γράφουν τις λέξεις κάτω από τη σωστή εικόνα.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

τηλεόραση	τηγάνι	κεράσι
καραμέλα	ρολόι	κασετίνα
μύτη	στόμα	γόμα
ποτήρι	αστέρι	παγωτό

4. Οι μαθητές παρακινούνται από τον εκπαιδευτικό να διαβάσουν απλά εικονογραφημένα κείμενα, με κλιμάκωση του βαθμού δυσκολίας.
5. Συμπλήρωση ασκήσεων.

ΜΑΘΗΜΑ 10ο**Θέμα: Η αλφαβήτα****Διδακτικοί στόχοι**

Οι μαθητές:

- ✓ Ακούνε απλά ποιήματα/τραγούδια με θέμα την αλφαβήτα.
- ✓ Αναγνωρίζουν, προφέρουν και διαβάζουν τα γράμματα της ελληνικής αλφαβήτας: Χχ, Δδ, Φφ, Ββ.
- ✓ Αναγνωρίζουν και εντοπίζουν τα γράμματα Χχ, Δδ, Φφ, Ββ μέσα σε λέξεις ή σε απλά κείμενα.
- ✓ Δημιουργούν προφορικά και γραπτά συλλαβές και τις εντοπίζουν μέσα σε λέξεις.
- ✓ Διαβάζουν και γράφουν απλές δισύλλαβες, τρισύλλαβες και πολυσύλλαβες λέξεις.
- ✓ Διαβάζουν, γράφουν και χρησιμοποιούν την οδηγία «δώσε».
- ✓ Δημιουργούν ελλειπτικές και απλές προτάσεις (με ή χωρίς το οριστικό άρθρο).
- ✓ Υιοθετούν και χρησιμοποιούν σωστά κενά μεταξύ των λέξεων σε μία πρόταση.
- ✓ Χρησιμοποιούν το οριστικό άρθρο (ο, η, το) στις λέξεις που γνωρίζουν.
- ✓ Αναγνωρίζουν και χρησιμοποιούν το αόριστο άρθρο ένας-μία-ένα μπροστά από τα ουσιαστικά που έμαθαν.

Ενδεικτική πορεία του μαθήματος

1. Οι μαθητές ακούνε ένα ποίημα ή τραγούδι με θέμα την αλφαβήτα. Παρουσιάζονται τα νέα γράμματα σε καρτέλες και οι μαθητές επαναλαμβάνουν τον ήχο τους.
2. Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει τη νέα ομάδα γραμμάτων σε καρτέλες με το γράμμα και την πρότυπη λέξη εικονοποιημένη και ζητά επανάληψη του ήχου του γράμματος και της πρότυπης λέξης.
3. Ο εκπαιδευτικός μοιράζει στους μαθητές καρτέλες με τα γράμματα, πεζά και κεφαλαία, και τους ζητά να σχηματίσουν ζευγάρια (η δραστηριότητα εφαρμόζεται δύο φορές). Απαραίτητη προϋπόθεση είναι να υπάρχουν γραμμένα στον πίνακα τα ζεύγη των γραμμάτων ή αναρτημένες καρτέλες στην τράπεζα των λέξεων.
4. Ο εκπαιδευτικός δείχνει στους μαθητές ένα-ένα τα γράμματα και ρωτά «Ποιο γράμμα είναι;». Οι μαθητές απαντούν δίνοντας μόνο τον ήχο του γράμματος.
5. Εφαρμογή της ομαδικής δραστηριότητας «εκφώνηση γραμμάτων».
6. Ο εκπαιδευτικός συνδυάζει τις φωνές των γραμμάτων, δημιουργεί συλλαβές, τις διαβάζει, τις γράφει και τις παρουσιάζει σε καρτέλες που έχει από πριν ετοιμάσει: β + υ = βυ, φ + υ = φυ.

7. Οι μαθητές, ανά ζεύγη ή σε ομάδες, ενθαρρύνονται να διαβάσουν λέξεις από τις καρτέλες, τις οποίες τους έχει μοιράσει ο εκπαιδευτικός. Ξεκινούν με δισύλλαβες λέξεις (δέμα, Δήμος κ.λπ.), συνεχίζουν με τρισύλλαβες (βαρέλι, χελώνα, φανάρι, βελόνα, ελάφι, σίδερο, μολύβι κ.λπ.) και τετρασύλλαβες (ποδήλατο, βερίκοκο κ.λπ.).
8. Άσκηση ακουστικής κατανόησης (σωστή επιλογή αντικειμένων με παραγγέλματα). Οι μαθητές ακούνε τις προτάσεις και βάζουν κάτω από τη σωστή λέξη:
- Δώσε το καρότο.
  - Δώσε το βάζο.
  - Δώσε το παγωτό.
  - Δώσε το καλάθι.
  - Δώσε το δέμα.
  - Δώσε το κεράσι.
9. Ανάγνωση κειμένου.
10. Ο εκπαιδευτικός, με αφορμή τα κείμενα του βιβλίου, εισάγει την έννοια του αόριστου άρθρου: ένας-μία-ένα. Στη συνέχεια, συνδυάζει το αόριστο άρθρο με τις πρότυπες λέξεις¹¹ και ζητά από τους μαθητές να κάνουν το ίδιο και με άλλες γνωστές λέξεις.
11. Ο εκπαιδευτικός μοιράζει καρτέλες σε τρία καλάθια: στο πρώτο τα παραγγέλματα, στο δεύτερο τα ουσιαστικά, στο τρίτο τα αόριστα άρθρα. Παρακινεί τους μαθητές να διαλέξουν ένα καρτελάκι από κάθε καλάθι και να δημιουργήσουν ελλειπτικές προτάσεις.
12. Συμπλήρωση ασκήσεων.

11. Ο εκπαιδευτικός επισημαίνει στους μαθητές την αντιστοιχία των οριστικών άρθρων των ουσιαστικών: ο-η-το με τα αντίστοιχα αόριστα: ένας-μία-ένα.

ΜΑΘΗΜΑ 11ο**Θέμα: Η αλφαβήτα****Διδακτικοί στόχοι**

Οι μαθητές:

- ✓ Ακούνε απλά ποιήματα/τραγούδια με θέμα την αλφαβήτα.
- ✓ Αναγνωρίζουν, προφέρουν και διαβάζουν τα γράμματα της ελληνικής αλφαβήτας: Ψψ, Ξξ, Ζζ.
- ✓ Αναγνωρίζουν και εντοπίζουν τα γράμματα Ψψ, Ξξ, Ζζ μέσα σε λέξεις ή σε απλά κείμενα.
- ✓ Δημιουργούν προφορικά και γραπτά συλλαβές και τις εντοπίζουν μέσα σε λέξεις.
- ✓ Διαβάζουν και γράφουν απλές λέξεις.
- ✓ Δημιουργούν απλές προτάσεις με το οριστικό και αόριστο άρθρο.
- ✓ Υιοθετούν και χρησιμοποιούν σωστά τα κενά μεταξύ των λέξεων σε μια πρόταση.
- ✓ Αντιλαμβάνονται τη συμφωνία, ως προς το γένος, οριστικού και αόριστου άρθρου.

Ενδεικτική πορεία του μαθήματος

1. Οι μαθητές κάνουν μικρή επανάληψη του προηγούμενου μαθήματος μέσω ακουστικών ασκήσεων:
  - α) Ακούω προσεκτικά τις λέξεις και συμπληρώνω το γράμμα που λείπει:
    - _ελώνα
    - _ελόνα
    - _όδι
    - _όδι
    - _ίδερο
    - _έμα
    - _ηλέφωνο
    - _άχανο
    - ή
  - β) Ακούω προσεκτικά και παρατηρώ το εικονόλεξο για να ανακαλύψω τη λέξη.
(Βλέπε το υπόδειγμα της προτεινόμενης δραστηριότητας, σελίδα 28.)
2. Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει τα νέα γράμματα σε καρτέλες και ζητά επανάληψη του ήχου τους.

3. Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει τη νέα ομάδα γραμμάτων σε καρτέλες με το γράμμα και την πρότυπη λέξη εικονοποιημένη και ζητά επανάληψη του ήχου του γράμματος και της πρότυπης λέξης.
4. Ο εκπαιδευτικός μοιράζει στους μαθητές καρτελάκια με τα γράμματα, πεζά και κεφαλαία, και τους ζητά να σχηματίσουν ζευγάρια (η δραστηριότητα εφαρμόζεται δύο φορές). Απαραίτητη προϋπόθεση είναι να υπάρχουν γραμμένα στον πίνακα τα ζεύγη των γραμμάτων ή αναρτημένες καρτέλες στην τράπεζα λεξιλογίου.
5. Ο εκπαιδευτικός δείχνει στα παιδιά ένα-ένα τα γράμματα και ρωτά «Ποιο γράμμα είναι;». Τα παιδιά απαντούν δίνοντας μόνο τον ήχο του γράμματος.
6. Εφαρμογή της ομαδικής δραστηριότητας «εκφώνηση γραμμάτων».
7. Ο εκπαιδευτικός συνδυάζει τις φωνές των γραμμάτων, δημιουργεί συλλαβές, τις γράφει, τις διαβάξει και τις παρουσιάζει σε καρτέλες που έχει από πριν ετοιμάσει: $\psi + \upsilon = \psi\upsilon$, $\xi + \upsilon = \xi\upsilon$ κ.λπ.
8. Οι μαθητές, ανά ζεύγη ή σε ομάδες, ενθαρρύνονται να διαβάσουν τις λέξεις από τις καρτέλες, τις οποίες τους έχει μοιράσει ο εκπαιδευτικός. Ξεκινούν με δισύλλαβες λέξεις (ψάρι, ψωμί, ταξί, τόξο, ζώνη, ζάρι, βάζο κ.λπ.), συνεχίζουν με τρισύλλαβες (καζάνι, ζάχαρη, ψαλίδι, ξυράφι κ.λπ.) και τετρασύλλαβες (μαξιλάρι, παξιμάδι κ.λπ.)¹².
9. Ο εκπαιδευτικός μοιράζει καρτέλες σε τρία καλάθια: στο πρώτο τα παραγγέλματα, στο δεύτερο τα ουσιαστικά, στο τρίτο τα αόριστα άρθρα. Παρακινεί τους μαθητές να δημιουργήσουν ελλειπτικές προτάσεις.
10. Ανάγνωση κειμένου και συμπλήρωση ασκήσεων¹³.

12. Ο εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί τα αόριστα άρθρα μπροστά από τις καινούριες λέξεις.

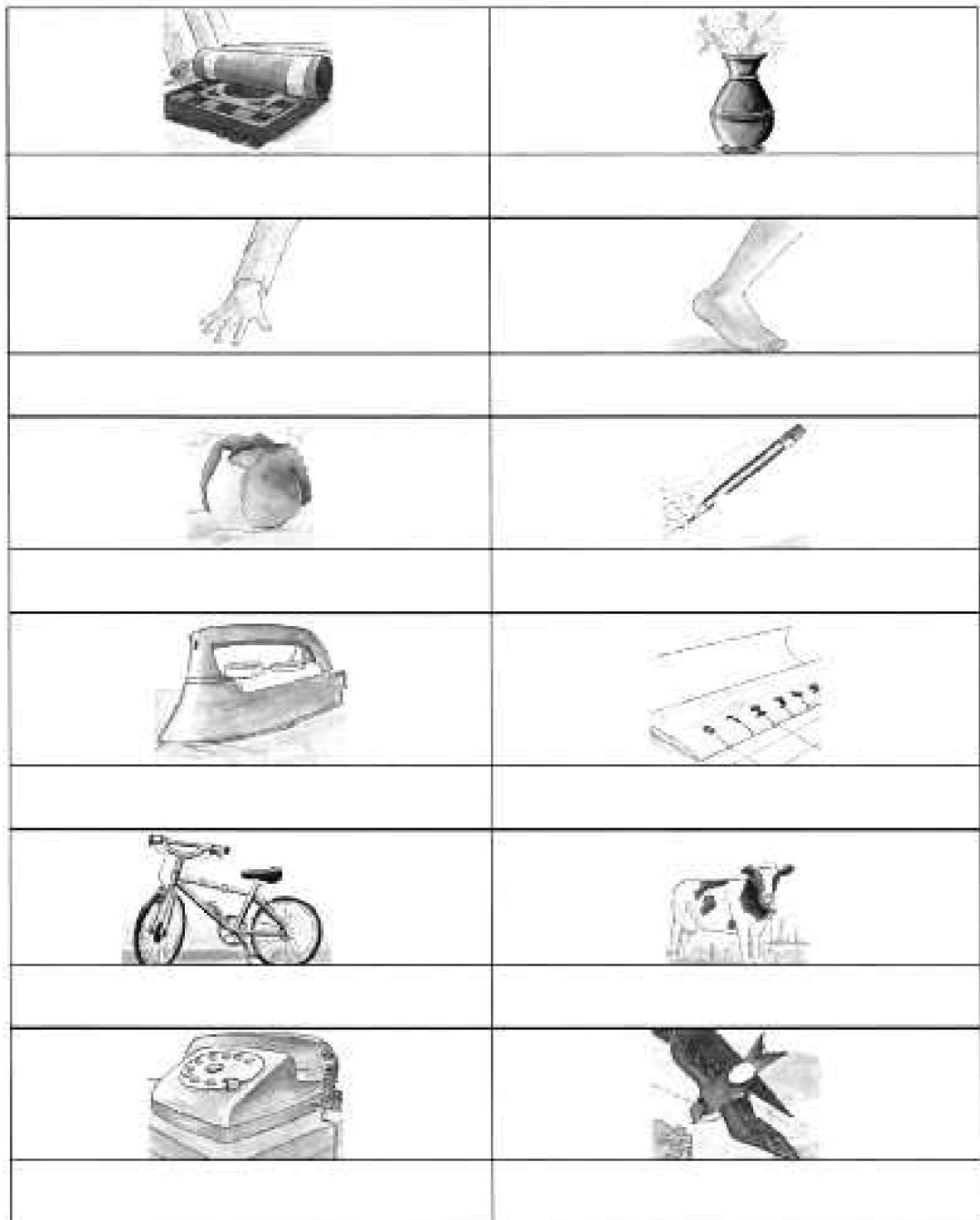
13. Στην άσκηση συμπλήρωσης του οριστικού και αόριστου άρθρου ο εκπαιδευτικός προσπαθεί να δείξει και τη διαφορά και τη χρήση.

Υπόδειγμα της προτεινόμενης δραστηριότητας «ΕΙΚΟΝΟΛΕΞΟ»

Ακούω τις φωνές των γραμμάτων, κοιτάζω το εικονόλεξο, ανακαλύπτω τη λέξη και τη γράφω κάτω από τη σωστή εικόνα.

Για τον
μαθητή

Βρίσκω τη λέξη!

Για τον
εκπαιδευτικό

1. χαλί
2. βάζο
3. χέρι
4. πόδι
5. χάρακας
6. ποδήλατο
7. σίδερο
8. αγελάδα
9. τηλέφωνο
10. μολύβι
11. λάχανο
12. χελιδόνι

ΜΑΘΗΜΑ 12ο**Θέμα: Η αλφαβήτα****Διδακτικοί στόχοι**

Οι μαθητές:

- ✓ Εντοπίζουν με ευχέρεια τα γράμματα της ελληνικής αλφαβήτας: Χχ, Δδ, Φφ, Ββ, Ψψ, Ξξ, Ζζ μέσα σε λέξεις ή σε κείμενα.
- ✓ Αναγνωρίζουν γνωστές λέξεις μέσα σε απλά κείμενα και κατανοούν τη σημασία τους.
- ✓ Διαβάζουν και κατανοούν προτάσεις και απλά μικρά κείμενα.
- ✓ Χρησιμοποιούν προφορικά και γραπτά τις οδηγίες «έλα», «σήκω», «πάρε», «δώσε» και ανταποκρίνονται σε αυτές.
- ✓ Δημιουργούν απλές προτάσεις.
- ✓ Χρησιμοποιούν τα οριστικά και αόριστα άρθρα στις λέξεις που γνωρίζουν.

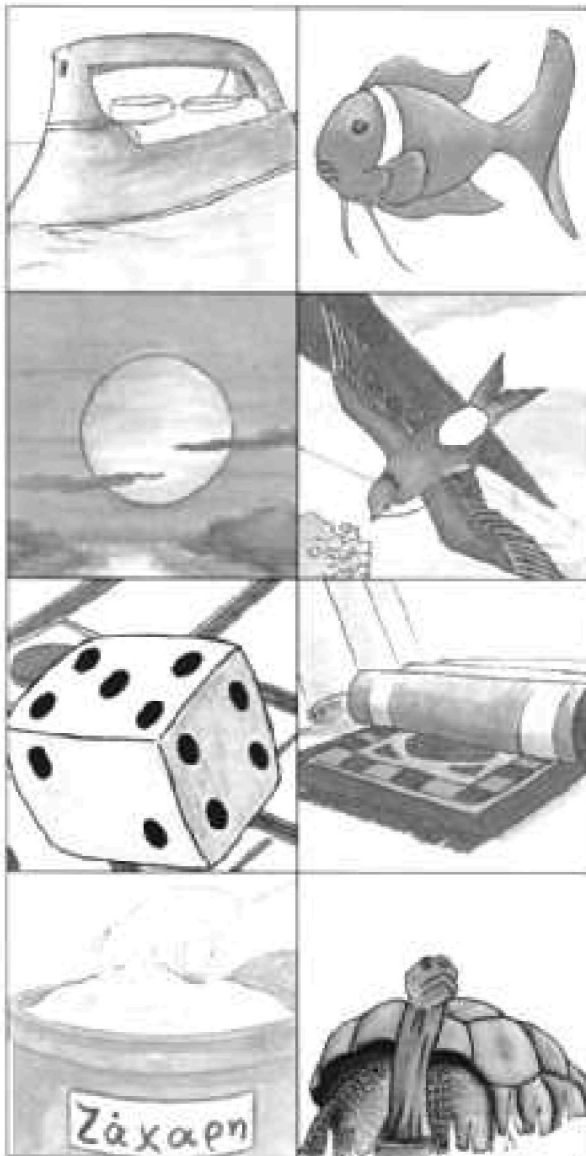
Ενδεικτική πορεία του μαθήματος

1. Οι μαθητές κάνουν επανάληψη των προηγούμενων με ακουστικές ασκήσεις:
  - α) Ο εκπαιδευτικός δημιουργεί κάρτες «Μπίνγκο» με οπτικοποιημένες γνωστές λέξεις. Ζητά από τους μαθητές να διαλέξουν μία κάρτα κι εκφωνεί ένα μικρό σύνολο λέξεων ανακατεμένων, μέχρι κάποιος από τους μαθητές να συμπληρώσει την κάρτα του.
  - β) Οι μαθητές ακούνε προσεκτικά έναν διάλογο και συμπληρώνουν φούσκες.
2. Εφαρμογή της δραστηριότητας «γραφοδρομία». Ο εκπαιδευτικός χωρίζει τους μαθητές σε δύο ομάδες και τους ζητά να γράψουν λέξεις στον πίνακα που να αρχίζουν ή να περιέχουν τα γράμματα: χ, δ, φ, β, ζ, ξ, ψ.
3. Συμπλήρωση γραπτών ασκήσεων.
4. Οι μαθητές, με την προτροπή του εκπαιδευτικού, διαβάζουν απλά εικονογραφημένα κείμενα με κλιμάκωση του βαθμού δυσκολίας.

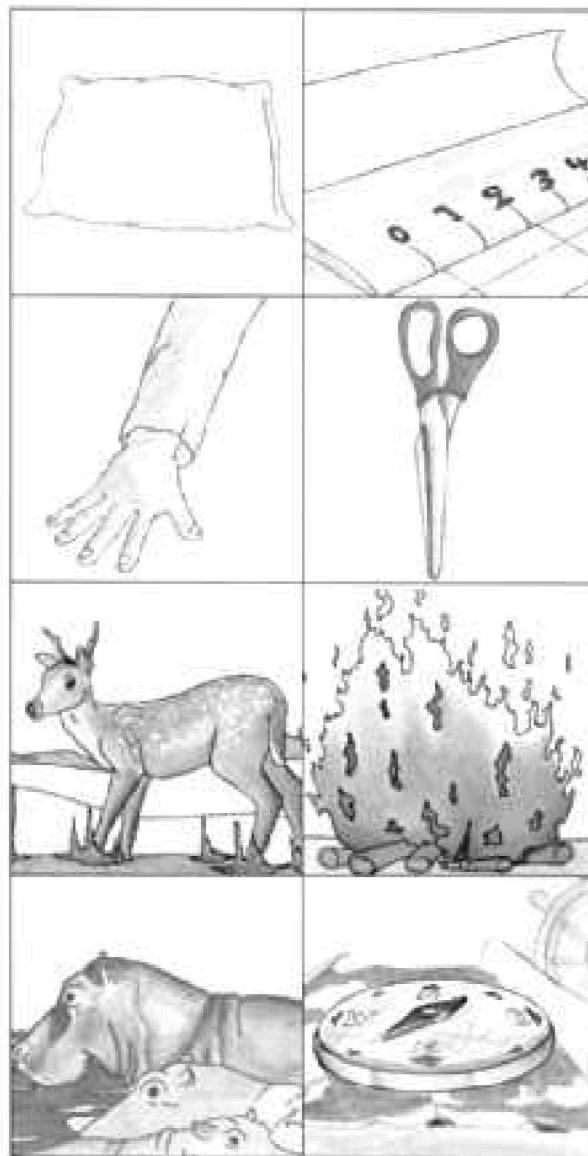
Υπόδειγμα της προτεινόμενης δραστηριότητας «Μπίνγκο»

Διαλέγω μία κάρτα Μπίνγκο (Α, Β, Γ, Δ) και την κυκλώνω. Παρατηρώ την κάρτα μου, ακούω προσεκτικά τις λέξεις από τον εκπαιδευτικό και βάζω , όταν ακούω κάποια λέξη που αντιστοιχεί σε εικόνα της κάρτας μου.

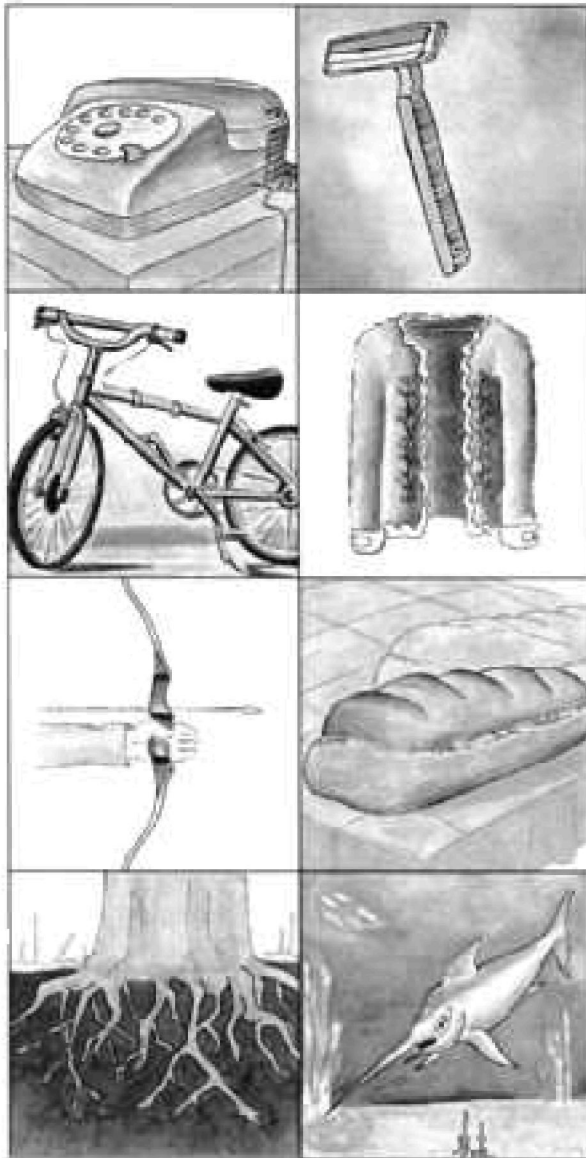
Α

Β

Γ

Δ

Υπόδειγμα της προτεινόμενης δραστηριότητας «β»

Ακούω προσεκτικά τον διάλογο και συμπληρώνω τις φούσκες.

Για τον
μαθητή

Ακούω προσεκτικά τον διάλογο και συμπληρώνω τις φούσκες.

**Για τον
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ**

ΜΑΘΗΜΑ 13ο

Θέμα: Η μαγεία της αλφαβήτας

Διδακτικοί στόχοι

Οι μαθητές:

- ✓ Αναγνωρίζουν, προφέρουν και διαβάζουν όλα τα γράμματα της ελληνικής αλφαβήτας.
- ✓ Γνωρίζουν όλα τα γράμματα με το όνομά τους.
- ✓ Αναγνωρίζουν, διαβάζουν και γράφουν τις συλλαβές και τις απλές δισύλλαβες, τρισύλλαβες και πολυσύλλαβες λέξεις που διδάχτηκαν.
- ✓ Διαβάζουν και κατανοούν νοηματικά απλά κείμενα.
- ✓ Δημιουργούν προφορικά και γραπτά απλές προτάσεις.
- ✓ Χρησιμοποιούν τα κεφαλαία και πεζά γράμματα σωστά, με έμφαση στο κεφαλαίο γράμμα στην αρχή της πρότασης και την τελεία στο τέλος της πρότασης.
- ✓ Αναγνωρίζουν την κατηγοριοποίηση των γραμμάτων σε φωνήεντα και σύμφωνα.

Ενδεικτική πορεία του μαθήματος

1. Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους μαθητές, σε καρτέλες ή αφίσα, ολόκληρη την αλφαβήτα με την κανονική σειρά των γραμμάτων¹⁴. Παρακινεί τους μαθητές να διαβάσουν και να προφέρουν τα γράμματα της αλφαβήτας και στη συνέχεια τα διαβάζει με το όνομά τους.
2. Γίνεται επανάληψη των γραμμάτων αρκετές φορές (με τη σειρά και ανακατεμένα).
3. Ο εκπαιδευτικός διδάσκει τον διαχωρισμό των γραμμάτων σε φωνήεντα και σύμφωνα.
4. Οι μαθητές, με αφορμή τις καρτέλες της τράπεζας λέξεων, παρατηρούν προσεκτικά τον τονισμό των δισύλλαβων και πολυσύλλαβων λέξεων και τον μη τονισμό των μονοσύλλαβων λέξεων, π.χ. να - ένα. Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός διδάσκει τους κανόνες τονισμού.
5. Ανάγνωση κειμένου¹⁵ και συμπλήρωση ασκήσεων.

14. Η αφίσα μπορεί να βρίσκεται κρεμασμένη στην τάξη από την αρχή της χρονιάς, αλλά ο εκπαιδευτικός εστιάζει το ενδιαφέρον των παιδιών σ' αυτή στο συγκεκριμένο μάθημα.

15. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να ζητήσει από τους μαθητές να εντοπίσουν και να κυκλώσουν τις ονομασίες των γραμμάτων.

ΜΑΘΗΜΑ 14ο**Θέμα: Οι αριθμοί****Διδακτικοί στόχοι**

Οι μαθητές:

- ✓ Αναγνωρίζουν, προφέρουν και διαβάζουν όλα τα γράμματα της ελληνικής αλφαβήτας.
- ✓ Γνωρίζουν όλα τα γράμματα με το όνομά τους.
- ✓ Αναγνωρίζουν, προφέρουν και διαβάζουν τα συμφωνικά συμπλέγματα: βρ, κρ, τρ, θρ, φρ, χρ, πρ, ρθ, ρφ, ρδ, ρτ, ρν, ρκ, βλ, κλ, φν, χν, πν, πλ, χλ, θλ, χτ, νθ, βδ, γδ, γμ, βγ, σμ, σβ, σγ, σπρ, ρτσ, στρ, κδρ, κτρ.
- ✓ Μαθαίνουν και χρησιμοποιούν τα απόλυτα αριθμητικά: 0-12.

Ενδεικτική πορεία του μαθήματος

1. Επανάληψη της αλφαβήτας.
2. Ο εκπαιδευτικός, με αφορμή την εικόνα του βιβλίου, διδάσκει τους αριθμούς μέχρι το δώδεκα.
3. Οι μαθητές παίζουν μαζί με τον εκπαιδευτικό το ομαδικό παιχνίδι «Η κολοκυθιά».
4. Ο εκπαιδευτικός, με αφορμή την υλική του βιβλίου, παρουσιάζει εικονογραφημένες καρτέλες αντικειμένων με τις ονομασίες τους, που αρχίζουν ή περιέχουν συμφωνικά συμπλέγματα, π.χ. βρύση - κρεβάτι - τραπέζι - θρανίο - αφρός- χρυσός - πρόσωπο - Μάρθα - καρφί - κορδέλα - χορτάρι - αρνί - βάρκα - βιβλίο- κλειδί - δάφνη - παιχνίδι - καπνός - αεροπλάνο - τσίχλα - αθλητής - χτίστης -άνθη - εβδομάδα - αμυγδαλιά - σμήνος - ασβέστης κ.λπ. Στη συνέχεια, ζητά από τους μαθητές να πουν κι άλλες λέξεις με συμφωνικά συμπλέγματα που γνωρίζουν.
5. Οι μαθητές συσχετίζουν τους ήχους με τα αντικείμενα που τους παράγουν, καθώς και μιμούνται τη φωνή των ζώων.
π.χ. φρρρ! - η σφυρίχτρα, κλαπ κλαπ! - το χειροκρότημα
κρα κρα! - ο κόρακας, βρεκεκεξ!- ο βάτραχος
6. Συμπλήρωση ασκήσεων.